

Τραπεζική Ενοποίηση: Η πανούργα στρατηγική του κ. Σόιμπλε και η θλιβερή στάση της ελληνικής κυβέρνησης

22 Μαρτίου 2014

Στα τέσσερα χρόνια που πέρασαν από τότε που ξέσπασε η Κρίση του Ευρώ, είχαμε πάνω από σαράντα Ευρωπαϊκές Συνόδους Κορυφής. Μόνο σε μία εξ αυτών έγινε κάτι άξιο λόγου. Κάτι για το οποίο μπορούσαμε, ως ευρωπαίοι πολίτες, να νιώσουμε κάτι που θύμιζε ανακούφιση και περηφάνεια: στην Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου του 2012.

Ήταν μια Σύνοδος που θύμιζε όλες τις άλλες: κοινοτυπίες επί κοινοτυπιών, συζήτηση άνευ ουσίας, πλήρη επιβολή από την γερμανική αντιπροσωπία της συνολικής σιωπής για τα ζητήματα που απειλούσαν να τινάξουν στον αέρα την Ευρωζώνη. Λίγο πριν κλείσει η Σύνοδος, εκεί που η κα Μέρκελ και ο κ. Σόιμπλε κοιτούσαν το ρολόι τους και ετοιμαζόντουσαν να μαζέψουν τα χαρτιά τους και να φύγουν, δέχθηκαν ένα εντελώς απρόσμενο χτύπημα από έναν «δικό τους άνθρωπο». Τον δοτό πρωθυπουργό της Ιταλίας κ. Μάριο Μόντι που, έξι μήνες πριν, είχε διοριστεί αντικαταστάτης του ανεκδιήγητου (αλλά εκλεγμένου) Μπερλουσκόνι από την την κα Μέρκελ και τον κ. Σόιμπλε, σε αγαστή συνεργασία με το ιταλικό τραπεζικό και οικονομικό κατεστημένο.

Το πρόβλημα του κ. Μόντι ήταν ότι από την αρχή της πρωθυπουργίας του, η Ιταλία κατέρρεε. Οι τράπεζες (με πρώτη και καλύτερη την Unicredit), ο ιδιωτικός τομέας και το δημόσιο, αντιμετώπιζαν τριπλή πτώχευση α λα ελληνικά. Ο κ. Μόντι πιεζόταν να δανειστεί υπέρ των τραπεζιτών από την τρόικα υπό όρους λιτότητας που θα τίναζαν στον αέρα την FIAT και τους μικρο-επιχειρηματίες, και πάλι α λα ελληνικά. Οι αγορές οσφρίζονταν «αίμα» και τα επιτόκια δανεισμού της Ιταλίας έπιασαν το 8%. Καταστροφή για μια οικονομία όπου το ονομαστικό εθνικό εισόδημα έπεφτε καθημερινά (αντί να ανέρχεται).

Κατά την διάρκεια της εν λόγω Συνόδου ο κ. Μόντι ήξερε ότι αν επέστρεφε στην Ρώμη με άδεια χέρια, τόσο οι δικές του μέρες όσο και του Ιταλικού κράτους ήταν μετρημένες. Επειδή, αν και δοτός, ο κ. Μόντι είχε εμπειρία συγκρούσεων στον πυρήνα της ΕΕ (όταν ήταν Επίτροπος είχε συγκρουστεί με την Microsoft και το Βερολίνο, και είχε βγει νικητής), βρήκε το σθένος να κάνει το κόλπο γκρόσο λίγο πριν λήξει η Σύνοδος.

Την ώρα που οι ομόλογοί του ετοιμάζονταν να τα μαζέψουν και να επιστρέψουν στις έδρες τους, ο κ. Μόντι ζήτησε τον λόγο για να πει: «Δεν θα φύγει κανείς αν πρώτα δεν υπάρξει συμφωνία ότι η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών μας θα γίνεται άμεσα, με κονδύλια του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας τα οποία δεν θα καταγράφονται στο εθνικό δημόσιο χρέος μας.» Η κα Μέρκελ και ο κ. Σόιμπλε έτριβαν τα μάτια τους και δεν πίστευαν στα αυτιά τους. Πριν

προλάβουν να μιλήσουν, παίρνει την ευκαιρία ο κ. Ραχόι (ο πρωθυπουργός της Ισπανίας, η οποία βρισκόταν σε ακόμα πιο δεινή θέση από την Ιταλία) να συνηγορήσει. Και σαν να μην έφτανε αυτό, νάσου και ο, κατά τα άλλα σιωπηλός, νεο-εκλεγείς Γάλλος Πρόεδρος, ο κ. Ολάντ, να προσθέτει κι αυτός την φωνή του στην πρόταση-απαίτηση Μόντι.

Εκείνη την στιγμή η κα Μέρκελ απέδειξε την πολιτική οξυδέρκειά της. Την ώρα που ο κ. Σόιμπλε τα είχε χαμένα, η Καγκελάριος έκανε έναν γρήγορο και πανέξυπνο ελιγμό για να υπονομεύσει την «Λατινική Συμμαχία» Μόντι-Ραχόι-Ολάντ που τόσο απρόσμενα δημιουργήθηκε σε μερικά λεπτά της ώρας μπροστά στα έντρομα μάτια της: Δέχθηκε την πρόταση Μόντι! Υπό έναν όρο, που θα αποδεικνυόταν καίριος: Να προηγηθεί Τραπεζική Ενοποίηση. Νιώθοντας βαθειά δικαιωμένοι, οι Μόντι-Ραχόι-Ολάντ συμφώνησαν και περίχαροι βγήκαν στο προαύλιο για να δηλώσουν την βαθειά τομή που μόλις «επέβαλαν» στην Γερμανία. Την ίδια στιγμή, η κα Μέρκελ έσκυβε στο αυτί του κ. Σόιμπλε λέγοντάς του: «Δική σου δουλειά τώρα είναι να υπονομεύσεις την Τραπεζική Ενοποίηση ώστε να μην γίνει ποτέ η άμεση ανακεφαλαιοποίηση που θέλει ο Μόντι». Έτσι κι έγινε.

Τι θα σήμαινε μια Τραπεζική Ενοποίηση και γιατί θα ήταν σημαντική

Ένα τραπεζικό σύστημα αποτελείται από τρία «συστατικά»:

- (1) Κεντρική Τράπεζα (που εξασφαλίζει ρευστότητα στις ιδιωτικές τράπεζες)
- (2) Εποπτική Αρχή (η οποία, υποτίθεται, ελέγχει τα βιβλία των τραπεζών και, καθώς το κράτος εγγυάται μεγάλο μέρος των καταθέσεων, έχει το δικαίωμα να προστάζει τις τράπεζες να βρουν νέα χρήματα ή, αν δεν τα καταφέρουν, να κλείσουν, και
- (3) Ταμείο από το οποίο, στην περίπτωση που μια τράπεζα πτωχεύσει, αντλούνται οι πόροι που απαιτούνται για την καταβολή των εγγυημένων καταθέσεων ή και κεφάλαια από τα οποία ανακεφαλαιοποιείται (και διασώζεται) πριν μεταπωληθεί.

Στην Ευρωζώνη παρατηρείται το εξής παράδοξο: Ενώ το πρώτο συστατικό έχει εξευρωπαϊστεί και το μοιραζόμαστε από κοινού, η ΕΚΤ, τα συστατικά (2) και (3) παραμένουν απολύτως «εθνικοποιημένα». Το πρόβλημα με την «εθνική» διάσταση του (3) είναι ότι, όταν το δημόσιο είναι στα πρόθυρα της πτώχευσης αλλά πρέπει να δανειστεί μεγάλα ποσά για να εγγυοδοτήσει το Ταμείο από το οποίο θα υποστηρικτούν οι τράπεζες, τόσο οι τράπεζες όσο και το δημόσιο πέφτουν στην μαύρη τρύπα της αλληλένδετης πτώχευσης. Όπως έγινε στην Ελλάδα, στην Ιταλία του κ. Μόντι, στην Ιρλανδία, στην Ισπανία κλπ. Για αυτό τον λόγο απαίτησε ο κ. Μόντι τον εξευρωπαϊσμό του (3) στην Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου 2012.

Η απάντηση της κας Μέρκελ ήταν: ΟΚ, να εξευρωπαϊστεί το (3) αλλά μόνο αφού εξευρωπαϊστεί και το (2). Δηλαδή, να περάσει η εποπτεία των τραπεζών από τις

εθνικές εποπτικές αρχές σε μια ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή. Εύλογο το επιχείρημα: Για να ζητάμε την χρηματοδότηση του Ταμείου (3) άμεσα από τον ευρωπαϊό φορολογούμενο, και να εξουσιοδοτούμε να ανακεφαλαιοποιεί τις τράπεζες, είναι σωστό οι τράπεζες να εποπτεύονται από μια κοινή, ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (2). Προφανώς, ο κ. Μόντι δεν μπορούσε παρά να αποδεχθεί αυτή την πρόταση-θέση της γερμανίδας Καγκελαρίου.

Πράγματι, αν είχε εφαρμοστεί αυτή η απόφαση εξευρωπαϊσμού της Εποπτικής Αρχής (2) και του Ταμείου (3), τότε ένας βασικός παράγοντας που συντηρεί την Ευρωζωνική Κρίση θα είχε εκλείψει, καθώς (α) τα κράτη μας δεν θα έπρεπε να δανείζονται εκ μέρους των τραπεζών, και (β) θα «έσπαγε» η αμαρτωλή σχέση ντόπιων τραπεζιτών και ντόπιων πολιτικών.

Η στρατηγική Σόιμπλε

«Δική σου δουλειά τώρα είναι να υπονομεύσεις την Τραπεζική Ενοποίηση ώστε να μην γίνει ποτέ η άμεση ανακεφαλαιοποίηση που θέλει ο Μόντι». Τάδε έφη, στο αυτί του υπουργού της, η κα Μέρκελ λίγο μετά την αναπάντεχα γενναία στάση του κ. Μόντι στην Σύνοδο του Ιουνίου 2012. Όπερ και έπραξε ο κ. Σόιμπλε αρχής γενομένης με άρθρο του στους Financial Times, τον Αύγουστο το 2012 στο οποίο κατέγραψε την στρατηγική του: Σκοπός μας είναι να κωλλισιεργήσουμε ως προς τον εξευρωπαϊσμό της Εποπτικής Αρχής για να έχουμε λόγο να αρνηθούμε στον όποιον κ. Μόντι τον εξευρωπαϊσμό του Ταμείου από το οποίο ανακεφαλαιοποιούνται και χρηματοδοτούνται οι αναδιαρθρώσεις των προβληματικών τραπεζών.

Η στρατηγική του ήταν πολύ απλή: «Δεν συμφωνήσαμε ότι για να γίνει άμεση ανακεφαλαιοποίηση θα πρέπει πρώτα να συμφωνήσουμε σε μια κοινή εποπτική αρχή; Ωραία. Θα υπονομεύσω τόσο έντονα την συμφωνία για την εποπτική αρχή που η άμεση ανακεφαλαιοποίηση θα παραπεμθεί στις καλένδες. Κατόπιν, αφού θα έχω σπάσει το ηθικό των Λατίνων, θα τους προσφέρω την κοινή Εποπτική Αρχή υπό τον όρο ότι δεν θα υπάρξει κοινό, ευρωπαϊκό Ταμείο ανακεφαλαιοποίησης. Με άλλα λόγια, **θα μετατρέψω τον όρο που έθεσε η κα Μέρκελ ως αντάλλαγμα για την υλοποίηση της απαίτησης Μόντι -Ραχό - Ολάντ ως αυτό που θα τους προσφέρω ώστε να μην υλοποιήθε ποτέ η απαίτηση Μόντι -Ραχό -Ολάντ!**»

Όπερ και εγένετο. Μάλιστα αγαπητέ αναγνώστη. Η «Τραπεζική Ενοποίηση» που αποφασίστηκε και την οποία μας παρουσιάζουν ως τεράστια επιτυχία δεν είναι παρά η υλοποίηση της στρατηγικής Σόιμπλε που μόνο στόχο είχε πως να **μην** ενοποιηθούν πραγματικά τα τραπεζικά συστήματα της Ευρωζώνης.

Τι αποφάσισαν; Ακτινογραφία της δήθεν Τραπεζικής Ενοποίησης που μόλις αποφασίστηκε

Ως προς την Κοινή Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή, αυτή σπάει σε δύο όργανα. Τον MEM (Μοναδικό Εποπτικό Μηχανισμό ή αγγλιστί Single Supervision Mechanism) και το MME (Μοναδικό Μηχανισμό Επίλυσης ή Single Resolution Mechanism). Ο MEM ιδρύεται ως παράρτημα της ΕΚΤ, αποτελείται από «τεχνοκράτες» και ελέγχει τα βιβλία 128 «συστημικών» τραπεζών. Ο MME αποτελείται από διορισμένα μέλη τα οποία, ουσιαστικά, εκπροσωπούν τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών της Ευρωζώνης.

Η διαδικασία που προβλέπεται για την «διάσωση» ή το κλείσιμο μιας τράπεζας έχει ως εξής:

- Ο MEM (δηλαδή η ΕΚΤ) θα αποφαινεται αν μια τράπεζα έχει πρόβλημα. Όμως, ο MME (δηλαδή οι πολιτικοί) θα έχει την δυνατότητα να ζητά από τον MEM να κινηθεί εναντίον κάποιας τράπεζας και, εάν ο MEM αρνηθεί, δικαιούται να παρέμβει MME μόνος του. Παράλληλα η Γερμανία απέσπασε την συμφωνία των άλλων ότι ποια βιβλία των γερμανικών τραπεζών θα τεθούν υπό το μικροσκόπιο του MEM θα το κρίνει το... Βερολίνο.
- Αν MEM και MME, ή μόνο ο MME, αποφασίσουν ότι η τράπεζα Χ πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθεί ή και να κλείσει (όπως π.χ. η Λαϊκή Τράπεζα), τότε ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποφασίσει κάτι τέτοιο και να κινήσει την σχετική διαδικασία.
- Όλη αυτή η διαδικασία πρέπει να αρχίσει και να ολοκληρωθεί εντός ενός Σαββατοκύριακου ώστε να μην πανικοβληθούν καταθέτες και αγορές.

Και τα χρήματα για υποστήριξη, διάσωση και ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών που θα βρεθούν; Με άλλα λόγια, η επιτυχία του κ. Μόντι (να επιβάλει στην κα Μέρκελ την αποδοχή της αρχής για άμεση ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών) επέζησε ή την πήρε το ποτάμι; Η απάντηση έρχεται από το στόμα του κ. Σόιμπλε του οποίου αποστολή ήταν να αποδομήσει την «επιτυχία Μόντι». Να τι δήλωσε ο γερμανός υπουργός οικονομικών την προηγούμενη εβδομάδα στην συνέντευξη τύπου μετά την ανακοίνωση συμφωνίας μεταξύ Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την «Τραπεζική Ενοποίηση»:

«Η αμοιβαιοποίηση του κόστους επίλυσης και ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών έχει αποκλειστεί δια παντός!»

Σταράτα λόγια. Ο κ. Σόιμπλε θριαμβευτικά μας είπε πως η άμεση ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών (που τον ανάγκασε ο κ. Μόντι να συζητήσει και αν αποδεχθεί επί της αρχής) δολοφονήθηκε κοινή συναινέσει. Αυτό είπε ο κ. Σόιμπλε. Αλλά για να συγκαλύψει αυτή την ταφόπλακα που τοποθέτησε έντεχνα η γερμανική πλευρά (με την συναίνεση των «δικών μας») επί της απαίτησης Μόντι, η τελική συμφωνία περιείχε κάτι που κάποιος που δεν έχει εντυφώσει στο πρόβλημα μπορεί να εκλάβει ως μια γερμανική υποχώριση στην απαίτηση Μόντι για ένα κοινό ευρωπαϊκό ταμείο για τις τράπεζες. Τι είναι αυτό το κάτι;

Πρόκειται για ένα πράγματι κοινό ευρωπαϊκό ταμείο από το οποίο προβληματικές τράπεζες μπορεί να χρηματοδοτούνται. Ποιός όμως θα χρηματοδοτεί αυτό το Ταμείο; Ιδού το ερώτημα. Κατά την γερμανική απαίτηση δεν θα προικοδοτηθεί ποτέ με χρήματα γερμανών ή άλλων ευρωπαϊών φορολογούμενων (άμεσα ή μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, του ESM) ή από την ΕΚΤ. Οι ίδιες οι τράπεζες θα χρηματοδοτούν το ταμείο διάσωσής τους, είναι η απάντηση.

Εκ πρώτης όψεως φαίνεται σωστό: οι τραπεζίτες να πληρώνουν ένα ασφάλιστρο σε περίπτωση «ατυχήματος» της τράπεζάς τους και με τρόπο που να μην επιβαρύνεται ο φορολογούμενος. Όπως γίνεται και στις ΗΠΑ, όπου οι τράπεζες καταβάλουν «ασφάλιστρα» στο αντίστοιχο αμερικανικό ομοσπονδιακό ταμείο (το FDIC) το οποίο, με την σειρά του, τις βοηθά σε μια δύσκολη στιγμή.

Δεν είναι όμως τόσο απλά τα πράγματα: Η μέγιστη διαφορά μεταξύ του ευρωπαϊκού (υπό ίδρυση κοινού) ταμείου και του αμερικανικού (του FDIC) είναι ότι το αμερικανικό έχει από πίσω του την Κεντρική Τράπεζα (το Fed) η οποία, όταν χρειάζεται, του παράσχει όσο χρήμα έχει ανάγκη (όπως, π.χ., έκανε το 2008 που κατέρρεε το χρηματοπιστωτικό σύμπαν). Σε αντίθεση, το ευρωπαϊκό ταμείο δεν θα έχει τίποτα και κανέναν να το υποστηρίξει. Το συνολικό ποσό με το οποίο θα το προικήσουν (λίγο-λίγο) οι τράπεζες εντός της επόμενης οκταετίας (όπως προβλέπει η συμφωνία) ανέρχεται σε 55 δις ευρώ. Δεν αρκούν ούτε για την διάσωση μιας μεσαίας ευρωπαϊκής τράπεζας. Μάλιστα σε μια κρίση σαν αυτή του 2008 ή του 2011, το Ταμείο αυτό θα εξαντληθεί εντός πέντε λεπτών της ώρας!

Και τότε τι θα γίνει; Η απάντηση που δίνει η επίσημη ΕΕ είναι ότι θα επιτρέπεται στο Ταμείο να δανείζεται από τις αγορές. Ποιος όμως θα του δανείζει κατά την διάρκεια μιας τραπεζικής κρίσης όταν όλοι γνωρίζουν ότι δεν θα έχει λαμβάνειν νέους σοβαρούς πόρους, ότι δεν έχει πρόσβαση στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης, κι ότι απαγορεύεται στην ΕΚΤ να το βοηθήσει; Κανείς, είναι η απάντηση. Οπότε τι θα γίνει; Απλά, οι τράπεζες θα πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθούν από τα κράτη. Όπως και πριν την «Τραπεζική Ενοποίηση»! Αυτό εξηγεί τον τίτλο της παρακάτω ενότητας:

Πολύ κακό για το τίποτα. Ή μάλλον πολύ κακό για το πολύ χειρότερο

Η κίνηση του κ. Μόντι ήταν κίνηση ουσίας. Η στρατηγική του κ. Σόιμπλε (από τότε μέχρι σήμερα που εν τέλει στέφθηκε με επιτυχία) ήταν κίνηση ακύρωσης της ουσίας Μόντι και δημιουργίας μιας νέας γραφειοκρατίας που θα εξασφαλίσει την στο διηνεκές ακύρωση της σωστής, και επί της ουσίας, κίνησης Μόντι.

Από οικονομικής πλευράς, ένα είναι το ζητούμενο μιας πραγματικής τραπεζικής ενοποίησης: η αμοιβαιοποίηση του κόστους διάσωσης των τραπεζών. Αυτό που, εν συντομία, ζήτησε ο κ. Μόντι. Η «Τραπεζική Ενοποίηση» που μόλις «επετεύχθη» αποκλείει αυτή την αμοιβαιοποίηση. Φτιάχτηκε για υπάρξει ενοποίηση κατ' όνομα αλλά ποτέ κατ' ουσίαν.

Θα μου πείτε: Προς τι οι ατελείωτες συζητήσεις, οι αντιπαραθέσεις, οι ολονύκτιες διαβουλεύσεις για να φτάσουμε στην Τραπεζική Μη Ενοποίηση; Όλη αυτή η ενέργεια πολιτικών, ευρωβουλευτών, επιτρόπων και παρατρεχάμενων σπαταλήθηκε σε εντελώς ανούσια ζητήματα για τα οποία αρέσκονται να τσακώνονται στις Βρυξέλλες: Πόσες επιτροπές θα δημιουργηθούν, που θα εδρεύουν, ποιος θα εκπροσωπείται σε ποια, ποιος θα έχει το δικαίωμα να μιλήσει πρώτος, ποια επιτροπή θα διαθέτει βέτο επί των υπολοίπων, κλπ. Για όλα αυτά συμφώνησαν. Έχοντας ξοδέψει όλη τους την ενέργεια σε αυτή την ατέρμονη κουβέντα, ίσως καν να μην πρόσεξαν ότι ο κ. Σόιμπλε κατάφερε έναν στόχο διετίας: Το πως να μην γίνει Τραπεζική Ενοποίηση αλλά να ονομαστεί Τραπεζική Ενοποίηση η μη Ενοποίηση!

Κάποιοι θα πουν ότι τα παραλέω. Ότι, ναι μεν δεν είναι τέλεια αυτή η ενοποίηση, αλλά ότι είναι ένα βήμα. Ότι έτσι προχωρά η ΕΕ. Βήμα-βήμα, από κρίση σε κρίση, βάζοντας το ένα λιθαράκι πάνω στο άλλο. Δεν είναι καλύτερα να έχουμε προχωρήσει στην σωστή κατεύθυνση ακόμα κι αν δεν προχωρήσαμε αρκετά; Μήπως ο τίτλος της παρούσας ενότητας να έπρεπε να είναι: Πολύ κακό για το λίγο; Δεν είναι καλύτερο το λίγο από το τίποτα;

Η απάντησή μου είναι ένα μεγάλο «όχι». Γιατί; Επειδή η μη συμφωνία θα ήταν καλύτερη από αυτή την συμφωνία. Επειδή το νέο σύστημα που δημιούργησαν ώστε να «δολοφονηθεί» η ιδέα του κ. Μόντι είναι ακόμα χειρότερο από εκείνο το απαράδεκτο σύστημα που είχαμε ως τώρα. Θα σας δώσω τρεις βασικούς λόγους:

1. Στο πλαίσιο της «Τραπεζικής Ενοποίησης», συμφωνήθηκε ότι τα έως τώρα κόστη ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών (π.χ. τα 50 δις που δανείστηκε το ελληνικό δημόσιο υπέρ των τραπεζιτών), δεν θα περάσουν ποτέ στο Κοινό Ταμείο και ποτέ των ποτών στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM). Με άλλα λόγια, ένας εθνικός στόχος (δηλαδή η διαγραφή των 50 δις υπερ των τραπεζών από το ελληνικό δημόσιο χρέος) απεμπολίστηκε με την υπογραφή του έλληνα υπουργού οικονομικών.
2. Συμφωνήθηκε και κάτι άλλο: Όταν μια τράπεζα αποκτά πρόβλημα, από τούδε και στο εξής, θα εφαρμόζεται το Κυπριακό μοντέλο: κούρεμα των δανειστών της τράπεζας, ενίσχυσή της με δημόσιο χρήμα, κούρεμα μη εγγυημένων καταθέσεων και, μόνο τότε, χρηματοδότηση από το Κοινό Ταμείο. Δεδομένου ότι οι ελληνικές τράπεζες έχουν μεγάλες μαύρες τρύπες, τις οποίες το ελληνικό δημόσιο επ' ουδενί δεν θα μπορεί να καλύψει με νέο δημόσιο χρέος, η συνυπογραφή της συμφωνίας «Τραπεζικής Ενοποίησης» από την κυβέρνησή μας αποτελεί συναίνεση στην εν δυνάμει επανάληψη του περσινού Κυπριακού δράμματος στην Ελλάδα.
3. Η δημιουργία του MEM (Μοναδικού Εποπτικού Μηχανισμού) ως παράρτημα της ΕΚΤ θα στεγνώσει κι άλλο την αγορά από δάνεια. Γιατί; Επειδή οι τραπεζίτες γνωρίζουν πια ότι θα τους ελέγχει ο MEM από την

Φραγκφούρτη και όχι ο «φίλος» κ. Προβόπουλος εξ Αθηνών ορμώμενος. Επειδή όμως ο ΜΕΜ δεν θα διαθέτει χρήματα για τους διασώζει ή να τους ανακεφαλαιοποιεί, το μόνο που θα απαιτεί από αυτούς είναι μεγαλύτερη κεφαλαιοποίηση – δηλαδή, μεγαλύτερο κλάσμα ιδίων κεφαλαίων προς δάνεια που έχουν δώσει. Καθώς δεν θα μπορούν οι τραπεζίτες να αυξήσουν τον αριθμητή του κλάσματος αυτού (γιατί δεν μπορούν να αντλήσουν νέα κεφάλαια), ο μόνος τρόπος να αυξάνουν το κλάσμα είναι να μειώνουν το παρονομαστή – δηλαδή, να μειώνουν την τραπεζική πίστη (τα δάνεια που δίνουν στις επιχειρήσεις) ακόμα περισσότερο. Συντηρώντας και ενισχύοντας την Κρίση...

Επίλογος: Το δεύτερο έγκλημα της παρούσας κυβέρνησης

Πριν δύο μήνες βρισκόμουν στη Ουάσινγκτον όπου συνομίλησα για την ευρωπαϊκή «Τραπεζική Ενοποίηση» με στελέχη της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και του ΔΝΤ. Ένα πράγμα μου έκανε εντύπωση: Και οι δύο, ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον, πίστευαν ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να συνυπογράψει αυτή την «Τραπεζική Ενοποίηση». Για δύο λόγους: Πρώτον, επειδή, αν είναι να υπογράψουμε αυτό που διακαώς ήθελε ο κ. Σόιμπλε, έπρεπε να πουλήσουμε ακριβά την υπογραφή μας – π.χ. αποσπώντας δέσμευση για διαγραφή μεγάλου μέρους του χρέους μας. Δεύτερον, επειδή (όπως εξήγησα πιο πάνω) συνυπογράφοντας, δεσμευόμαστε επισήμως να εφαρμόσουμε το Κυπριακό μοντέλο εάν και όταν οι εν Ελλάδι τράπεζες εξωκύλουν και πάλι, αφού θα έχουν εξαντληθεί τα 50 δις που δανειστήκαμε για αυτές. «Γιατί να δεσμευτείτε σε κάτι τέτοιο;», ήταν το ρητορικό ερώτημα ενός συνομιλητή μου.

Κι όμως. Όχι μόνο συνυπέγραψε η κυβέρνησή μας αυτό το εξάμβλωμα της δήθεν «Τραπεζικής Ενοποίησης» αλλά και το έκανε από την θέση της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προεδρία της ΕΕ υποτίθεται ότι δίνει σε μια χώρα την δυνατότητα, εντός αυτών των έξι μηνών, να προωθήσει το εθνικό της συμφέρον επιρρεάζοντας την ατζέντα και έμμεσα ακυρώνοντας αποφάσεις που συγκρούονται με το εθνικό συμφέρον. Που κάτι τέτοιο! Η κυβέρνησή μας όχι μόνο προσυπέγραψε αλλά και απαιτεί από εμάς να την δοξάσουμε για το επίτευγμά της. Θα μου πείτε: Τι περίμενες από μια κυβέρνηση που απέρριψε την πρόσκληση του ΔΝΤ για μια από κοινού προσπάθεια διαγραφής μεγάλου μέρους του δημόσιου χρέους ώστε να μην θιχτεί ο κ. Σόιμπλε; Σωστά. Απλά, είναι επιλογή μου να παραμένω αισιόδοξος απαιτώντας ακόμα και από αυτή την κυβέρνηση να δρα με γνώμονα το εθνικό συμφέρον. Και να απογοητεύομαι κάθε φορά...